

## Ενότητα 2

# Οι εγκλίσεις του ρήματος



Οι εγκλίσεις των ρημάτων είναι τρεις:

### ✓ ΟΡΙΣΤΙΚΗ:

- Φανερώνει το **πραγματικό**, το βέβαιο.
- Την χρησιμοποιούμε όταν θέλουμε να περιγράψουμε ένα γεγονός ή μια κατάσταση στο παρελθόν, το παρόν ή το μέλλον.
- Στην οριστική συναντούμε **όλους τους χρόνους**.
- Για να σχηματίσουμε την άρνηση, χρησιμοποιούμε το **δεν**.

π.χ.: Θα γράψω το γράμμα **απόψε**. - **Δεν** θα γράψω το γράμμα **απόψε**.

### ✓ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ:

- Φανερώνει το **πιθανό**, το επιθυμητό.
- Χρησιμοποιούμε την υποτακτική, όταν θέλουμε να εκφράσουμε ευχή, επιθυμία, εναντίωση, παραχώρηση, προσταγή (με ευγενικό τρόπο).
- Χαρακτηριστικό της υποτακτικής είναι η χρήση των μορίων **να ή ας**.
- Στην υποτακτική συναντούμε τους χρόνους **Ενεστώτα, Αόριστο και Παρακείμενο**.
- Για να σχηματίσουμε την άρνηση, χρησιμοποιούμε το **μην**.

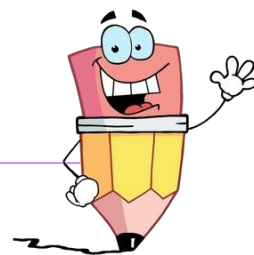
π.χ.: **Να** έρθω στο σπίτι σου **απόψε**; - **Να μην** έρθω στο σπίτι σου **απόψε**;  
**Ας** του το έλεγες! - **Ας μην** του το έλεγες!

### ✓ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ:

- Φανερώνει **προτροπή, προσταγή, απαγόρευση**.
- Χρησιμοποιούμε την προστακτική, για να εκφράσουμε κάποια διαταγή ή απαγόρευση.
- Προστακτική συναντούμε μόνο στον **Ενεστώτα** και τον **Αόριστο** και μόνο στο **β' πρόσωπο ενικού και πληθυντικού** αριθμού (δηλ. εσύ και εσείς).
- Η προστακτική **δεν** έχει δική της άρνηση. Όταν θέλουμε να δώσουμε αρνητική προσταγή χρησιμοποιούμε την υποτακτική (**μην**).

π.χ.: **Σβήσε** το φως όταν βγεις από το δωμάτιο. **Μην φωνάζεις!**

## Ασκήσεις



1. Να γίνουν οι χρονικές αντικαταστάσεις σε όλες τις εγκλίσεις.  
(Προσέξτε να κρατήσετε σταθερό το πρόσωπο των ρημάτων. Βάλτε παύλα σε όσους χρόνους δεν υπάρχουν σε κάθε έγκλιση).

|                | ΟΡΙΣΤΙΚΗ | ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ | ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ |
|----------------|----------|------------|-------------|
| Ενεστώτας      | χωρίζεις |            |             |
| Παρατατικός    |          |            |             |
| Αόριστος       |          |            |             |
| Εξ. Μέλλ.      |          |            |             |
| Συνοπ. Μέλλ.   |          |            |             |
| Παρακείμενος   |          |            |             |
| Υπερσυντέλικος |          |            |             |
| Συντ. Μέλλ.    |          |            |             |

|                | ΟΡΙΣΤΙΚΗ | ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ | ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ |
|----------------|----------|------------|-------------|
| Ενεστώτας      |          | να γράφετε |             |
| Παρατατικός    |          |            |             |
| Αόριστος       |          |            |             |
| Εξ. Μέλλ.      |          |            |             |
| Συνοπ. Μέλλ.   |          |            |             |
| Παρακείμενος   |          |            |             |
| Υπερσυντέλικος |          |            |             |
| Συντ. Μέλλ.    |          |            |             |

**2. Αναγνωρίστε την έγκλιση και τον χρόνο των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις.**

- Πρέπει να ετοιμάσω αμέσως τα πράγματά μου. .... / .....
- Λύστε την παρακάτω άσκηση. .... / .....
- Έμαθα ότι άργησες στη συνάντηση. .... / .....
- Μέχρι να γυρίσουμε πρέπει να έχεις κοιμηθεί. .... / .....
- Είναι ωφέλιμο να κάνεις γυμναστική το πρωί. .... / .....
- Περίμενε την απόφαση ανυπομονώντας. .... / .....
- Δεν σταματά να μιλά για τα παιδιά της. .... / .....

**3. Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα στη σωστή έγκλιση και στον σωστό χρόνο, που ταιριάζει.**

- Μου αρέσει ..... έργα επιστημονικής φαντασίας.(βλέπω)
- Μπορείς .....το όνομά σου; (γράφω)
- Δεν είναι δυνατόν .....κάθε μέρα! (βρέχει)
- Γιώργο, .....το φως κάθε φορά που βγαίνεις από το δωμάτιο.  
(σβήνω)
- Ας μου το .....μόλις το διαβάσεις. (επιστρέφω)
- Ακόμη .....το τηλεφώνημα; (τελειώνω)
- Παρακαλώ, .....μου το πρωινό αύριο στις 8.00. (φέρνω)
- Ενώ ....., κάποιος της .....την πόρτα. (τηλεφωνώ,  
χτυπώ)
- Μόλις ο κλέφτης .....την πόρτα, ο ένοικος ..... το φως του  
δωματίου. (ανοίγω, ανάβω)
- Σχεδόν δεν την γνώρισα γιατί .....τα μαλλιά της. (κόβω)
- Η βρύση .....όλη τη νύχτα και δεν .....μάτι. (τρέχω, κλείνω)
- Κάθε χρόνο τα μαθήματα .....τον Σεπτέμβριο, μόνο πέρσι  
.....μια εβδομάδα αργότερα. (αρχίζω, αρχίζω)

4. Συμπληρώστε τον πίνακα των εγκλίσεων, προσέχοντας να κρατάτε τα ρήματα στο πρόσωπο που βρίσκονται.

| ΟΡΙΣΤΙΚΗ<br>ΕΝΕΣΤΩΤΑ | ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ<br>ΕΝΕΣΤΩΤΑ | ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ<br>ΑΟΡΙΣΤΟΥ | ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ<br>ΕΝΕΣΤΩΤΑ | ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ<br>ΑΟΡΙΣΤΟΥ |
|----------------------|------------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------|
| μιλάς                |                        |                        |                         |                         |
| απαντάτε             |                        |                        |                         |                         |
| φεύγεις              |                        |                        |                         |                         |
| γράφεις              |                        |                        |                         |                         |
| διαβάζετε            |                        |                        |                         |                         |
| πλένετε              |                        |                        |                         |                         |